

ΜΙΑ ΑΘΗΣΑΥΡΙΣΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

Ἐν τῷ 8ῳ τεύχει τοῦ ἔτους 1901 τοῦ παρόντος περιοδικοῦ (σελ. 369—382) ὁ περὶ τὰ μεσαιωνικὰ τρίβων κ. Α. Μηλιαράκης ἐδημοσίευσεν Ἑρμηνείαν τῆς παροιμίας: «Ὅποιος ἔχει πολὺν πιπέρι βάζει καὶ ὅς τὰ λάχανα», ἀνέγραψε δέ, καλῶς τὸ θέμα ἐξαντλήσας, καὶ τὰς διαφορὰς καὶ παραλλαγὰς, ὑφ' ἃς ἐμφαίνεται ἡ ἄνω παροιμία ἐν τε τῷ μεσαιωνικῷ καὶ τῷ συγχρόνῳ Ἑλληνισμῷ. Εἰς τὴν πραγματείαν ἐκείνην ἔρχομαι νῦν νὰ προσθέσω καὶ ὀλίγας γραμμὰς ὡς μικρὰν συμβολὴν εἰς τὰς ἐλληνικὰς παροιμίας. Ἀφορμὴν εἰς τοῦτο μοὶ ἔδωκεν ὁ Ρῶσος παλαιογράφος Β. Κ. Γέρνσιεδ δημοσιεύσας ἐσχάτως ἐν τοῖς «Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς» τῆς Πετροπόλεως (τόμ. Η', τεῦχος Α' καὶ Β', σελ. 115—130) τὰς ἐν Μόσχᾳ καὶ Δρέσδῃ ῥήσεις τοῦ Αἰσώπου μετὰ φωτοτυπικοῦ πανομοιογράφου. Ἐν ταῖς ῥήσεσι τῆς Δρέσδης (ἀριθμ. 35, φύλλ. 206) ἀναφέρονται λόγοι (παροιμίαι) Αἰσώπου 14 μετὰ τῶν σχετικῶν ἐρμηνειῶν αὐτῶν. Ὁ 13ος λόγος λέγει:

Ὁ πέπερι ἔχων καὶ εἰς φακὸν βάλλει,

ἢ δ' ἐρμηνεῖα προστίθῃσι:

ἀφθονίαν χρημάτων ἄνθρωπος λαχὼν
ἀλλοκότοις κέχρηται παραρτίσεσιν,

ἦτοι: ὁ ἔχων πιπέρι βάζει καὶ ὅς τὴν φακὴν¹. δηλαδή: ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔχει πολλὰ χρήματα μεταχειρίζεται ἀλλόκοτα ἀρτύματα εἰς τὰ φαγητά του.

Τὴν παραλλαγὴν ταύτην ὡς πρώτην ταύτην φορὰν ἐμφανιζομένην ἐν τῇ παροιμιογραφικῇ φιλολογίᾳ, ἔκρινα οὐκ ἄπο σκοποῦ νὰ ἀναδημοσιεύσω ἐνταῦθα πρὸς γνῶσιν τῶν περὶ τὰ τοιαύτης φύσεως θέματα διατριβόντων, ἀφοῦ οὔτε ὁ κ. Κ. Krumbacher (Eine Sammlung Byzantinischer Sprichwörter ἐν τοῖς Sitzungsberichte d. Königl. Bayerisch. Academie d. Wissensch. τόμ. 2)², οὔτε ὁ καθηγητὴς Ν. Γ. Πολίτης ἐν ταῖς ἐσχάτως ἐκδοθείσαις Παροιμίαις (τόμοι 3 τῆς Βιβλιοθ. Μαρσέλῃ 1900—1901)³ ἀναγράφουσιν αὐτήν, πολλὰς ἄλλας παροιμίας τὸ πέπερι ἀναφερούσας ἐκδόντες.

ΤΡΥΦΩΝ Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

¹ Ὑπάρχει καὶ ὁ ἐν τῷ Δρέσδηνῳ χειρογράφῳ τύπος φακὸς - οὔ.

² Ἐπιθὶ τοῦ αὐτοῦ καί: Mittelgr. Sprichwörter σελ. 85, 120, 166.

³ Ἰδίως τόμ. Α' σελ. 45 καὶ 59.